



LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

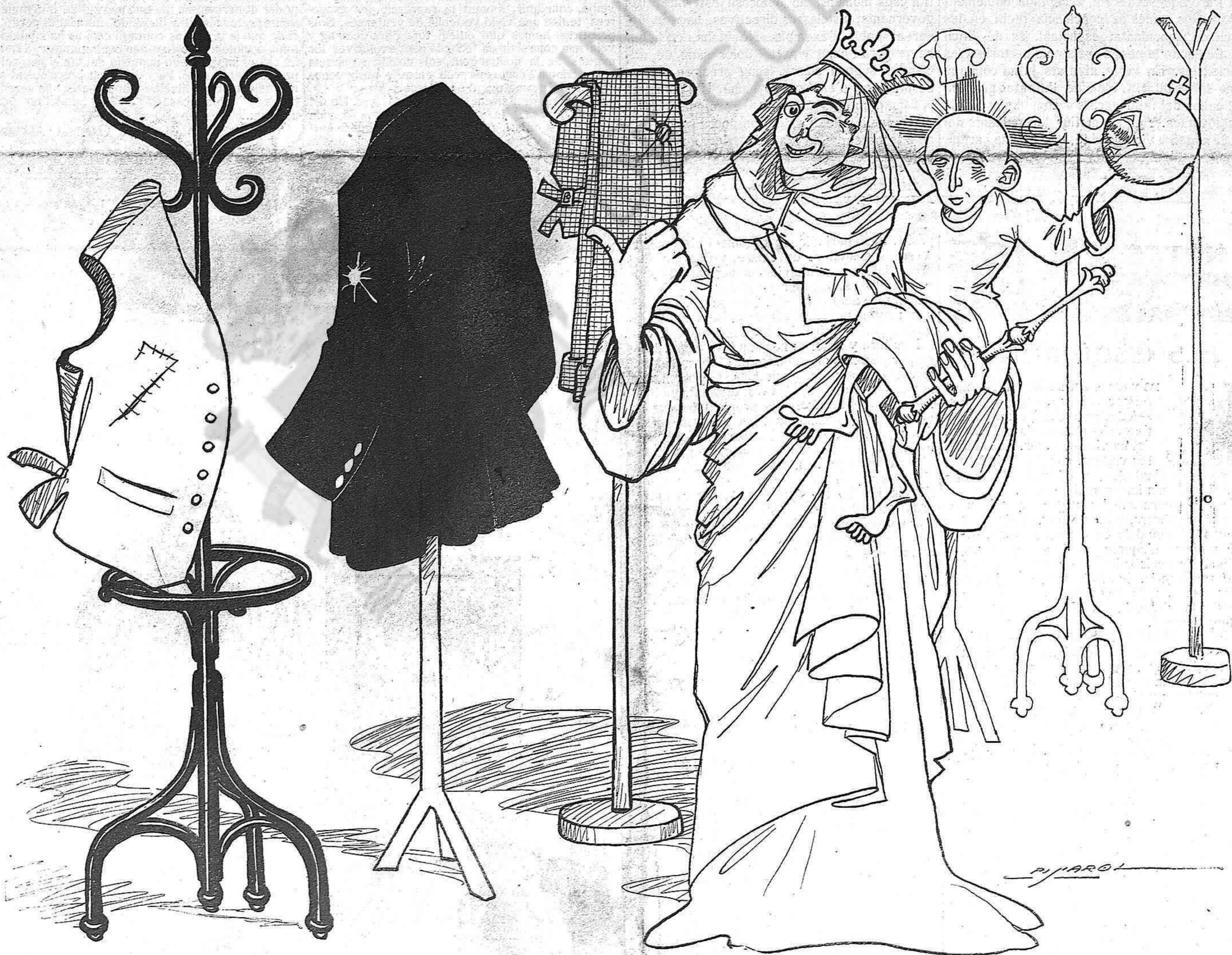
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

Lo que diu la Verge

«S'assegura que'l Sr. Maura, per l'istil de lo que va fer ab l'ermilla quan l'atentat de l'Artel, regalarà també a la Verge de la Mercè l'americana y el pantalón que portava l'altre divendres.»
(Gazetilla d'un diari.)



—Vetaquí que, si això va seguint així, aviat podré posar un basar de sastreria.

LA SANG

Es un episodi, un deplorable episodi més de la lluita d'odis encesos entaulada a Espanya d'un quant temps ensà... Heusaquí un jovenet impulsiu, exaltat, que engega contra en Maura les bales d'una pistola browning. Per etzar, les ferides de l'ex-president del Consell son lleus. Mes igualment haurien pogut esser greus, haurien pogut esser mortals.

Davant de la sang den Maura, una serena y honrada actitud de reflexió, de meditació, es més útil y més lògica que una actitud de protesta y d'ira. Més val examinar el perquè de l'atentat que aixecar els punys closos contra l'agressor, tancat ja en la cel·la carcelaria. Les epilèptiques violències de llenguatge, tals com les empleades per alguns periòdics y pel mateix Canalejas en el Parlament, no demostren altra cosa que un estat passional y un instint venjatiu, no gaire diferents per sa naturalesa dels que mogueren el bras den Posa.

Sang... Mentres els governs y els pobles no hagin trobat el camí de la justícia, la vermellor tràgica de la sang tacarà l'història. En les lluites despietades de partits, de tendències, d'interessos, de classes, els esquitxos de sang saltèn sovint. Lamentemnos d'aqueixa sang que's vessa; però lamentemnos de totes les sanges: de la del magnat y de la del fill del poble. Perquè aquí hi ha qui s'horroritza y s'indigna violentament quan es la sang d'un alt personatge la que's vessa, y que guaita ab indiferència els munts de cadavres podrintse en els barrancs del Riff y ab alegria ferotge el cos balejat dels que a Montjuic caigueren.

L'homicidi, com a arma política no's pot admetre, llevat d'alguns casos excepcionals en que pren el caracter d'un acte de defensa propia. Però aquesta teoria, acceptada noblement per tots els homes de consciència recta en les hores de equanimitat espiritual, es de difícil pràctica quan la passió y els odis pertorben les consciències. En certs atentats hi ha com una mena de fatalitat. L'idea de l'atentat germina en l'ànima del futur agressor com obeint a lleis psicològiques. Y en els motius determinants del fet, la mateixa víctima hi té, sovint, una part de culpa, la major part de culpa de vegades. Jo

recordo, a propòsit d'això, un magnific *Tot passant* que'l nostre estimat amic Pous y Pagés escrigué ab ocasió de l'atentat den Morral, y un article den Diego Ruiz en *El Poble Català*, comentant el regicidi portuguès, que's titulava *El suïcidi d'un rei*.

L'estat d'esperit que en l'actualitat existeix en els pobles fa perillosíssima la política de violències governamentals. Els mateixos que la segueixen s'exposen a rebre'l contra-cop. Allí ont se fa de la crudeltat y de la brutalitat sistema de govern, els autors d'atentats personals espontaniament apareixen. Quan hi ha qui, desde les alseries del poder, per comptes de fer justícia fa escarments tràgics, s'exposa a que algú cregui necessari escarmentarlo an ell. Y remarki's com, en el fons, el motiu psicològic que mou als governants crudels mou a l'autor d'un atentat polític. «Hem d'afusellar an en Ferrer, perquè es un home pernicios, perillósissim», se digueren, en realitat, els governants de la repressió. Y en Manel Posa pensava: «Aquet Maura es un home pernicios, perillósissim. Se l'ha de matar». En un y altre cas quedà trencada la norma jurídica, única garantia de pau y de respecte en les modernes societats. No hi vol dir res que en el primer cas els governants s'hagin servit de la llei, y en el segon l'agressor hagi acudit al delict. Si els odiadors d'en Maura estessin en el poder, també trobarien la manera d'afusellarlo, seguint, més o menos tendenciosament, els procediments legals.

Cal rectificar aquesta orientació tràgica de les nostres lluites. Cal ser avars de la sang. Si aquesta ha de vessarse, que sigui en una generosa lluita decisiva. Però que no se la malgasti a cada moment, ab dolorosa esterilitat. Els governants, les classes directives, han de donar al poble l'exemple. No hi ha, no hi pot haver pera l'amor y pera'l dolor sang de primera y segona classe, sang preciosa y sang despreciable d'escorxadòr humà. Un glòbul de la sang d'un personatge val exactament igual que un glòbul de la sang d'un pobre soldat dels que trobaren, sota'l sol d'Àfrica, una tomba anònima ab una creu d'oblid.

fitant contra la llibertat el moment propici; y això no se us pot tolerar de cap manera!

Pera tenir ab tota integritat el dret a la protesta, la capacitat de protesta, es precis haver protestat també a cada violació de les lleis públiques. El ciutadà que, per sí propi, ataca la vida d'un altre ciutadà, encara que aquet sia un culpable, falta al seu dever. Però molt més hi falta encara el governant que ataca la vida dels ciutadans, contra l'esperit mateix de tota llei. Tal es la veritable doctrina. Els delictes comesos pels de dalt són sempre més odiosos que'ls comesos pels de baix. La llei penal pressuposa ja la criminalitat possible dels homes, subjectes a governament en virtut d'aquesta mateixa potencia de criminalitat. Però la llei pressuposa també, com una ficció legal, la rectitud dels executors de la llei, garantia dels drets humans. Per això, entre'l crim de dalt y el de baix, aquell es sempre el més odiós. Passa, en això, com en les guerres entre un exercit regular y un d'irregular. Les brutalitats comeses per aquet tenen l'excusa de la mateixa barbarie de la massa que les comet. Ara, les brutalitats comeses per aquell li lleven tot dret pera representar un interès de civilització y de cultura en contra de l'altre exercit.

Be està que'l senyor Canalejas protesti contra l'atentat. Qualsevol cap de govern, en el seu cas, hauria fet lo mateix. Però'l senyor Canalejas, tot declarant gloria d'Espanya al senyor Maura, ha repetit que'l senyor Maura havia complert el seu dever quan va esser governant.—Senyor President: us preguem la lògica d'una actitud: deixeu an el senyor Maura el lloc que ocupeu. Si el senyor Maura va complir el seu dever ¿perquè li intimàreu enèrgicament la retirada? ¿Perquè havéu consentit en substituirlo, representant una tendència radicalment contraria?

Hi ha un fort sentit d'injustícia social en l'apreciació de les faltes públiques. Jo crec que en la tristíssima *mania de sang* que travessam hi ha una conseqüència precisament del despreci en que les classes governants tenen l'esperit de justícia y l'ànima mateixa de les lleis fonamentals del país. Un dia es un home de dret qui diu: «Cal tancar els ulls a la raó»; y un altre dia: «Cal fusellar com escarment, encara que l'acusat no tingui culpa». ¿Ont anem? ¿Es que creieu que les transgressions impunides de la justícia pública no deixen una odiosa lliçó de despreci pera tot ideal de justícia y de bé?

Igualment he dit sempre que tota sang vessada deixa un baf de contagi de brutalitat. Ara, davant el crim d'en Posa, les dretes clamen per una venja, com ahir, davant la repressió, les esquerres tenien una visió vermella de venjances. Sols nosaltres, homes que odiem tota obra de sang y voldriem convertir en fecondament evolutives les marxés de la nostra gent, sols nosaltres podem alçar contra'l crim una veu clara y pura, sense que l'ona de sang pugui ofegarnos.

Y es així que l'alsem avui, aquesta veu. Ho dic jo, qui, exposant la vida meua, salvaria la vida al meu més odiat enemic, perquè he tingut la sort de no perdre la noció de grandesa, y sé lo que'm dec. Ho dic jo, qui tindria sempre una paraula de gracia o d'indult, en les altures del poder humà més fort, si en la meua mà estés un dia la vida dels homes.

Es precis protestar contra tota sang vessada. Es precis repartir ab veritable equanimitat de gest

la compassió, tant si la sang vessa sobre el platet de balansa dels de baix, com sobre el platet dels de dalt. Y es just consignar que la sang del primer platet pesa més encara. ¡Oh sang de poble en els carrers de la ciutat y en els camps de la guerra y en les diades de la repressió! ¿Perquè no tenen els altres una llàgrima pera barrejar ab la teva corrent, com la tenim nosaltres pera barrejarla ab la corrent de la sang enemiga?

Nosaltres un dia varem sofrir també virilment, en l'hora d'Hostafrancs, l'atac de les violències de carrer. Però la nostra ànima no va acariciar visions roges de venjansa! Aquesta es la veritable y honrosíssima tradició de les causes de cultura y justícia, ja que cal esser just pera condemnar. En aqueixa exemplar lluita èpica de justícia que fou el procés Dreyfus, totes les covardes agressions materials partiren de les dretes; així l'atentat contra en Labori, l'atentat d'en Christiani contra en Loubet, l'atentat d'en Gregory contra en Dreyfus. ¡Però si l'atentat es sempre penya contra la meua pera el qui'l reb, y la condició de víctima, de martir, eleva y dignifica les més humils persones! No'm feu citar exemples, senyors de la dreta, perquè nosaltres devem a la vostra crudeltat, exclusivament, algun nom prestigiós qui ha servit de làbar!

¿Y ara voldrieu fer recaure damunt tota la massa de les esquerres la violència d'un individu? Ah! La violència vostra no ho es, no, individual; el baf de crudeltat puja de les vostres multituds. Jo he escoltat, tot passant, les vostres converses, y m'he abhorronat del vostre parlar de caníbals. Jo he guaitat els vostres esperits y he reculat d'esglai tement el contagi de sanguinolència. ¿Què us diré més, si jo mateix, campió de totes les lleis contra la sang, he sentit brunzir contra la meua persona, tot passant, la menassa de les gentades inconscients, com exigintme comptes de la sang que elles mateixes incitaren a vessar?

Sou uns pobres malalts, senyors de la dreta! Sou uns pobres malalts a qui s'ha encomanat la mateixa malura que us creieu combatre. Curiosíssim. Parleu contra lo que'n dieu jacobinisme, y useu exactament les metàfores y les fórmules dels jacobins més puritans. ¿Què voldrieu? ¿Sentiu altra vegada rebrotar en el tronc de la vostra etnicitat personal l'inquisitorialisme, com se revivaria un foc mal colgat sota les cendres? Està be: aprofito tot pera perseguir el vol de l'idea. L'idea no farà més que accelerar la seva victòria; y l'esperit de pau, de bondat, de civisme, que es el nostre, perfumarà de civisme, a pesar vostre, la vostra dretal. Creieu que jo no ansio altra cosa que poder donarvos, un dia que us vegi definitivament vensuts, la més alta lliçó de cultura: el perdó, a fi de que la gracia us contagii com us ha contagiats avui la violència, o com heu contagiats avui de violència un impulsiu, un impulsiu qui, ab el seu acte, per natural reacció, ha rehabilitat precisament als ulls dels impressionables l'home que una serena, digna y noble acusació hauria inhabilitat pera sempre...

GABRIEL ALOMAR

L'ordre public estriba en la justícia.—Napoleon I.



ELLS «ESQUIROLS»

Les vagues actualment declarades a Barcelona y les que amenasen declararse aviat xuclen tota l'atenció dels que's preocupen del moviment obrer. En aquestes vagues, com en gairebé totes les que's plantegen, la qüestió dels *esquirols* hi pren una importància capdal.

Quasi sempre que'ls vaguistes deixen la feina hi ha obrers, pocs o molts, que's presten a ocupar el lloc dels companys en vaga, traint així la causa d'aquets y facilitant als patrons medis pera resistir les demandes dels treballadors societaris. En el número passat ja ferem veure com són els *esquirols* la causa de que s'apeli a la violència y's vessi la sang en les vagues obreres.

Com queda indicat, aquet terme—*esquirol*,—sortit de Catalunya y l'ús del qual s'ha extès per tot Espanya, s'aplica als obrers que acuden a reemplaçar els vaguistes. Els periòdics societaris y obreristes espanyols empleen molt d'un quant temps ensà el mot *amarillo*, traducció del *jaune* francès (groc). Però no es precisament lo mateix el *jaune*, o *groc*, que l'*esquirol*. El primer es l'obrer antisocialista, que està sovint associat en els *sindicats grocs*, dits així per contraposició als *sindicats rojos*, socialistes o colectivistes, de lluita contra'l capital y contra'l règim capitalista. Els *jaunes* o *grocs* de França formen associacions que consten de molts mils afiliats, estan dirigits per l'ex-diputat obrer Biétry y publiquen un periòdic titulat *Le jaune*. En altres nacions estrangeres els grocs estan també constituïts en associacions, de vegades molt nodrides y poderoses.

El cas dels *esquirols* y dels *grocs* es, principalment, un cas d'inconsciència. Són uns obrers que's fan mal a sí mateixos. Individualment y pera cert temps aconseguen algun

profit. Però perjudiquen greument els seus interessos colectius, de classe, y fins els seus propis interessos individuals permanents. Són uns infelissos que per un plat de lleties se venen tots els seus drets. S'ha de dir, emperò, que moltes vegades els *esquirols* se venen arrossegats a la traïció per la fam que'ls burxa.

Incultura y miseria: heusaquí les dues causes que produeixen els *esquirols*. L'obrer culte té consciència dels seus veritables interessos, sent la veu imperativa de la seva dignitat, y difícilment se presta a trair els propis interessos, y els del seus companys. Mes aquesta cultura manca, desgraciadament, a una part dels treballadors, que's deixa seduir per la promesa d'uns quants jornals, sobre tot quan la feina va escassa y a casa no hi ha un pa a la post. El remei està en la difusió de la cultura entre'l proletariat y en l'enfortiment de l'organització obrera. Entre'ls medis legislatius que més poden influir en la qüestió dels *esquirols* hi ha, en primer lloc, les lleis pera protegir als sense-feina, sigui ab el segur, sigui ab la construcció d'obres públiques. Si tots els obrers tinguessin assegurat el treball o el pa de cada dia, d'*esquirols* no n'hauria quasi cap.

A. R. y V.

Reivindicació del dret á la protesta

M E proposava, lectors meus, parlarvos avui de l'Aniversari de Juliol. Permeteu que deixi pera la setmana vinenta aqueixa commemoració. Una actualitat més peremptoria m'hi obliga. La setmana tràgica va esser bastant transcendental pera senyalar el seu rastre fins molt més enllà dels seus set dies.

Eh, eh! senyors de la dreta, eh, eh! senyor Canalejas, be estan les protestes serenes y dignes contra l'atentat d'un impulsiu violent; però, per tots els deus, esteu ja rebassant els límits, apro-

UN DEVOT CONSERVADOR

Després del aniversari



—Vaja, ja podem desguarnir la capella. ¡No ha passat res!...

BATALLADES

No's veu, per ara, solució a la formidable vaga existent dies hà en la conca minera de Bilbao. Ferms els obrers en les seves reclamacions, resoltos els patrons a rebutjarles, el temps passa i la situació va fentse d'hora en hora més difícil.

Totes les tentatives d'arreglo fetes per les autoritats locals han resultat inútils. Y lo que més gravetat dona al conflicte es que la persistència de la vaga comensa ja a influir en les regions veïnes, aont no seria extrany que, per solidaritat o per altres causes, sentissin també ganes d'imitar als miners de Bilbao.

En resum: un problema pendent, cada dia més fosc y les proporcions del qual han visiblement augmentat desde la setmana passada.

Se veu que 'ls republicans madrilenys, a més de homes progressius, són incansables bromistes.

Ara els ha vingut la estupenda ocurrencia de dedicar un homenatge al senyor Moret.

¿Per què deuran dedicar-li'hi?

¿Per havernos obsequiat ab la lley de Jurisdiccions?

¿Per ser ell l'home funest de la Conferencia d'Algeciras?

¿Per l'apoi que sempre, malgrat les seves comedies reformistes, ha prestat als elements clericals?...

Cert es que ara estem en època de vacances y que qui no té res que fer, al gat pentina.

Però, caramba, republicans madrilenys, jarri-bar a pentinar un gat tan fastigós com en Moret!...

El Progreso s'enfada per les continues y irrespectuoses alusions que la premsa's permet fer al automòbil de don Alacandro.

¿De què voldria que parlessin, doncs, pobres diaris?

No sempre han d'estar ocupantse del *pavo republicano*, o donant voltes als 28.000 duros de l'Argentina, aquells 28.000 duros que, destinats «a fer la revolució», don Alacandro va gastarse tranquilament en lo que *le dió la gana*.

També, també hi ha que parlar una mica del automòbil, *el vehículo de la burguesía*, com deia'l *caudillo* quan la ballava magre y encara no hi podia anar.

Moviment de barres.

Els radicals ja han comensat a commemorar els fets de Juliol ab apats, *lunchs*, y altres esclats gastronòmics.

Ja tenim, doncs, una segona part de la comedia d'aquells aniversaris de Setembre.

Se veu que això de les *glorioses* fa venir gana.

Per suposat, els que andrapen són els que aquells dies van quedarse a casa.

Els que les fan, les revolucions, aquells ja se sab que no mengem.

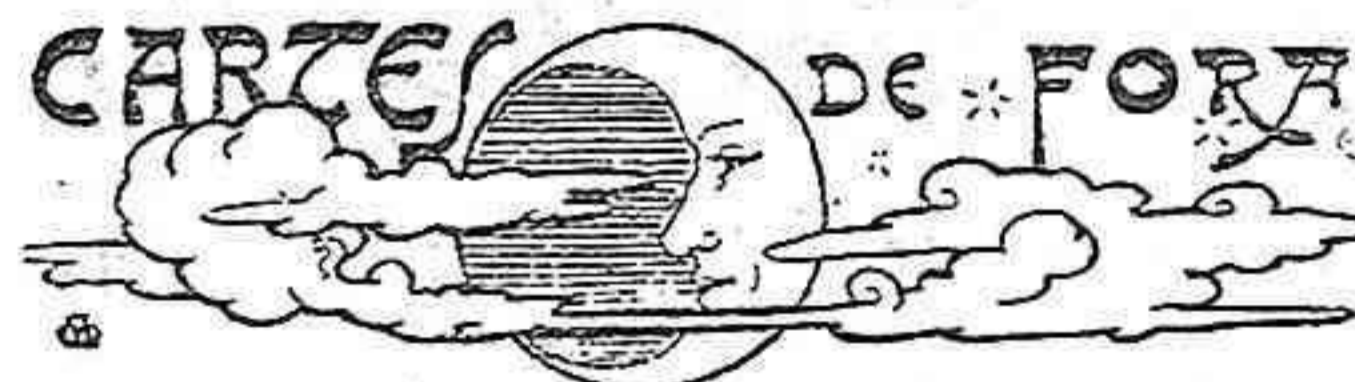
Horror!

Don Dalmau Iglesias, aquell diputat de la Defensa que s'ha guanyat el títol de *bufón* del Congrés, anuncia que vol donar conferencies de propaganda carlista en totes les regions espanyoles.

—Vui empendre una campanya formidable— diu.—Comensaré ab la regió andalusa y acabaré ab la vasca.

Fixinshi be: acabarà ab la vasca.

Es qüestió de proveir de vinagre pera retornarlo.



PORT DE LA SELVA, 19 de Juliol

Ab motiu de la festa major que tingué lloc a La Vall de Santa Creu el dia 30 del mes passat, el carboner mistic d'aquet poble va prometre un duro als organitzadors de dita festa, ab la condició de que havien de fer anar l'orquestra a tocar a l'iglesia.

Ja hi ha més de 15 dies que ha passat la festa, y encara es l'hora que 'ls veïns de La Vall han de cobrar el duro que 'ls va prometre dit carboner.

Però 'ls lavallencs han jurat que mai més faran anar cap orquestra a l'iglesia, puig ja no creuran més en les falses promeses de la gent de sotana.

Y ara se m'ocorre preguntar:

—Escolti, mossén Joanet: ¿Això 'ns ensenya la doctrina cristiana?

LLERS, 20 de Juliol

Els que habitem en aquesta pacienta vila varem presenciar, la tarde del dia de Corpus, una escena que, además de ser curiosa, s'heu calificar d'anti-civil.

Mentres passava la processó per davant del café lliberal, el nostre senyor rector, agafat ab el seu deu, surt enfutimat de sota'l toldo, y entrant a la porta de dit establiment y dirigintse a un company veí del poble de Lladó, va dirli: «Feu el favor de llevarvos la gorra».

L'home, carregat de sobrada prudencia, li contestà dient que si no volia res més, per la seva part ja estava despatxat, ell y qui l'acompanyava.

Resultat d'aquesta escena fou que'l mossén envià al company als tribunals, y que aquets dictaren sentència d'inculpabilitat.

Ara be: pera darnos proves de la poca satisfacció que ha obtingut aquesta sentència convé fer constar que 'ls clericals apelaren a un segon tribunal; y que, darrerament, pera evitar *el gran rascó*, no s'ha efectuat el judici, ni s'efectuarà, per haver retirat l'acusació el nostre mossén.

Així obren aquesta mena de gent; per medi de l'amenaça volia que'l nostre company se li presentés a humiliarse y a demanarli clemencia, mes ell ha demostrat enèrgicament que prefereix ser castigat abans que rebaixaixe ab un home tan petit.

D'això, en bon castellà, se'n diu *hacer morder el polvo*.

SABADELL, 27 de Juliol.

Ahir fou enterrada civilment la bona mare del conseqüent federal Soler y Agustench. L'enterro fou un acte modestíssim, com en vida desitjava la finada, qual darrera voluntat ha procurat complir el seu fill, puig que s'ha efectuat l'acte passant quasi desaperebut fins dels mateixos amics. L'amic Agustench, sense fer alardes de radicalisme, ha complert ab les seves idees. A la corona de flors que'l fill dedicava a la mare hi afegim un pomell de roses, perquè ab ell compartim el seu dolor.

ESPUERNES

Un anglès que viu a Londres, ab raó meravellat

per tot lo que passa a Espanya y que ell llegeix ple d'esglai, m'escriu així:—«Amic caríssim: ¿En què diable esteu pensant? ¿Que haveu perdut el senderi?»

Y jo, en targeta postal, perquè'm surtis més barato, —«No, senyor—li he contestat:—¿Com voleu que'l poguem perdre si aquí no n'hem tingut mai?»

—En Dato se'n va d'Espanya.

—¿Se'n va?... ¡Si que estem ben frescos! Com si en les actuals incògnites no hi hagués ja prou enredos, per acabar d'enfosquirles, encara, té, ¡un dato menos!

Hi ha qui's creu que'l Govern bada!...

No bada, no!... Ahí, en el lloc més visible dels diaris, perquè no'ns vingués de nou, de part seva ens avisaren, ab un to molt carinyós, que un dia d'aquets ens toca pagar la contribució.

Aquí un escandol diari,

allí vagues a grapats, a Andalusia disturbis, al Nort bullit general. Cada poblet es un'olla, cada vila un guirigai; no hi ha un sol recó d'Espanya sense poc o molt sarau.

Quan va pujà en Canalejas

¿recorden? ja'ns va avisar. —Senyors—ens va di—aquí'm tenen. El malestar s'ha acabat; tot va aquí a normalitzar-se, ¡aquet Govern es la paul!...

¿Han notat quin cas més raro?

Enguany no surten melons. Y això que, passat Sant Jaume, sol havern'hi en abundor. ¿Com s'explica aquest fenomen, tractantse d'una nació que posseeix vuit ministres, dos o tres cents senadors y un número incalculable de diputats, fills del vot, de la trampa o dels *cumquibus*?...

Pagesos, horticultors, digueume: ¿per quina causa enguany no tenim melons?

Camí de Suissa, passa

la frontera el bon Moret. Els carrabiners l'aturen. —Hem de veure si dú re.— Y ab la major cortesia, com a fórmula no més,

practiquen un breu registre de tot l'equipatge seu. Guaiten el *mundo*... Conforme. Obren el bagul... Corrent. Palpen la maleta... Vuida. Li miren el cap... ¡També!...

C. GUMÀ

FEBRE



VIVIM en un estat constant d'excitació nerviosa que no sabem pas a què pot atribuirse. En aquets dies de Juliol podriem culpar, en part, a la calor excessiva, però com que'l neurosisme de que'ns queixem ve ja de lluny, y no s'apaca ab els fets ni s'augmenta ab les calor, hem de suposar que es un estat cronic resultat d'una falsa educació y d'una viciosa herencia.

Blancs y negres, avensats y clericals, volen, molts d'ells, imposar les idees que sustenten a forsa de pinxeria. No saben defensar lo seu, sinó atacar lo dels altres; no fien el triomf a la propaganda, sinó a la violencia; se creuen que la persuasió la duen als punys.

Els ministres d'una religió de pau prediquen la guerra; certs partidaris de la llibertat pretenen obligar als altres a pensar com ells; ni uns ni altres coneixen o volen coneixer l'eficacia de l'amor, de la tolerancia, del respecte a la llibertat dels altres.

En l'acció y la paraula se fa ús d'una violencia extremada y d'una rabia boja. Homes revestits d'autoritat diuen que pera extremer l'exemplaritat d'un castic *s'han de tancar els ulls a la raó* y fusellar a tort y a dret; ministres de la corona prometen portar una representació a un grau de crudeltat *que la recordin cinc generacions*; un diputat catolic afirma que an en Ferrer ell l'haguera *fusellat sense formació de causa* el primer dia que va fundar una Escola Moderna. Y quan, com a producte natural d'aquest estat de febre venjativa que ajuden a crear les classes directores, un infelís *tànca 'ls ulls a la raó*, y, volent fer una barbaritat *que la recordin cinc generacions*, dispara el seu browning contra un home que ell creu funest pera la Llibertat, *fusellantlo sense formació de causa*, s'alsa'l crit al cel, ab verdadera o fingida indignació, sense recordar que també molts dels que protesten tenen la culpa de que les qüestions polítiques siguin, entre nosaltres, baralles selvatges en lloc de lluites lleals y serenes.

Deplorem ab tota l'ànima l'atentat de que ha sigut víctima en Maura, però nosaltres el deplorem ab la mateixa sinceritat ab que condemnarem la brutal repressió dels sucesos de Juliol. Els que combatem constantment tot acte de violencia, quan no es explicada per un esclat popular de justa indignació, podem rebutjar aquesta agressió. Quins no poden ferho, sense pecar d'hipòcrites repugnants, son els promotors de tres guerres civils; els inductors de les repressions barbares ab que's varen castigar els sucesos de fa un any; els provocadors de guerres insensates; els autors de tants *atentats colectius*; els responsables dels *atentats personals* de que foren víctimes Rizal, Ferrer, Clemente y tants altres. Aquestos partidaris constants de pegar fort tindrien de sentir, en el fons de la seva conciencia, la veu del remordiment, que'ls recorda una cosa tan natural com la de que s'exposa a rebre aquell que vol pegar.

L'estat de febre en que viu el poble espanyol no deixa tenir a ningú la serenitat necessaria pera judicar sense passió els sucesos que's desenrotllen a Espanya; en aquest estat la discussió es disputa; la raó es amenaça; l'acció es violencia. Esperem a recobrar la normalitat la nostra sang calenta y la necessaria serenitat el nostre pertorbat esperit.

JEPH DE JESPUJ

LA PLANETA

«Mai més, ¿ho sents? mai més seras ministre, mai més amo has de veure't del Congrés, mai més disposaras de la *Gaceta*, mai més, ¡mai més!»

En Moret baixa el cap. Callat, repassa de ses fragilitats el llarg procés, y, aixugantse una llàgrima, murmura: —Mai més, ¡mai més!...

HELIVS

Política y bombes

Tota vegada que ha tornat a ressonar el nom de Mr. Arrow, y especialment la qüestió de les seves Memories, permetisse'ns que'ns ocupem d'aquestes, encara que al ferho haguem de reduir al no-res les ilusions que molta gent hagi pogut ferse respecte al contingut de les mateixes.

Quan Mr. Arrow s'ausentà de Barcelona, en Octubre del any passat, deixà convinguda ab l'editor senyor López la publicació d'un llibre en el que s'hi explicava detalladament la gestió del detectiu desde'l moment en que'l senyor Puig y Cadafalch, acompanyat de Mr. Smither, vis-consul anglès a Barcelona, el contractaren a Londres, fins que, en Agost de 1909, el destituí del seu carrec la Comissió Mixta organitzadora de l'Oficina d'Investigació Criminal.

Havem dit que anavem a desvaneixer les ilusions que algú pugui haverse fet sobre'l contingut d'aquet llibre de memories, en quina portada s'hi llegia: «Política y Bombes, o una comedia y una tragedia, per Mr. Arrow, ex-inspector de la New Scotland Yard de Londres y ? de l'Oficina d'Investigacion Criminal de Barcelona» y creiem que, en efecte, serà aixís; perquè quan se parla d'aqueixes Memories suposen alguns, y creuen els més, que ab elles ens ha de donar Mr. Arrow alguna pista, alguna orientació que'ns indiqui l'antre d'ont procedeixen les bombes que venim sofrint els barcelonins, y res hi ha tan lluny de la veritat. La pista es quelcom que's consegueix *a posteriori*, com conseqüencia de les investigacions policiaques fetes, no una idea concebuda *a priori*, sens altra base que'ls prejudicis de cadascú. Y ¿com pot Mr. Arrow estar en possessió de la primera, si durant els dos anys de sa permanencia aquí no va fer altra cosa que barallarse ab alguns dels seus subordinats, ab el chefe oficial de l'Oficina y ab la mateixa Comissió Mixta? Les declaracions que'l telegrafo ha atribuït darrerament a Mr. Arrow hauran pogut demostrar al public que lo únic que posseeix Mr. Arrow es l'idea *a priori* a que'ns havem referit, y de la que—dit sia de pas—sab treure'n partit pera aprofitarla com a reclam pera les seves *Reminiscences*, que's publiquen actualment a Londres.

Y anem a lo del contingut de les Memories que havien de veure la llum a Barcelona. Mr. Arrow comensava donant alguns antecedents sobre la seva carrera a Londres y copiava algunes comunicacions laudatories que li foren dirigides per funcionaris oficials inglesos el dia que demanà'l retiro de la policia inglesa, y feia un petit elogi de la policia governativa de Barcelona, particularment de la secció montada, però de la qual deia que no tenia grans exits perquè, «per no estar composta de fills del país, sembla no tenir la confiansa dels barcelonins, y una policia, pera que sia eficaz, precisa que disposi de la confiansa d'aquells pera quins ha de treballar». En el primer capítol ens explicava com fou contractat pel Sr. Puig y Cadafalch y Mr. Smither, a Londres, les condicions del contracte—per tres anys, a 800 lliures esterlines el primer, 900 el segon y 1.000 el tercer—y el fi pera què se'l contractà, y que no era altre, segons ell, que l'organització y direcció a Barcelona d'una Oficina d'Investigació anàloga a la que hi havia a Londres y de la que ell n'havia format part. En el segon capítol ens contava 'ls incidents de sa arribada a Barcelona, abans de comensar l'organització de l'Oficina, les entrevistes ab el Sr. Prat de la Riba y demés individus de la Comissió, en les quals actuava d'interpret Mr. Smither, y ens donava compte del nomenament del personal. Ens explicava, per exemple, les recomanacions de personalitats importants pera que coluqués a tal o qual individu, y ens deia que's va trobar, al arribar, que se li havia nomenat un secretari-interpret no sols sense consultarlo, sinó en contra dels desitjos que havia manifestat de que se li nomenés a un jove intel·ligent y que havia rebut alguns anys d'educació inglesa, que ell coneixia a Barcelona. Feia recalcar especialment que l'interpret que se li nomenà no tenia altre mèrit que'l ser protegit pel Sr. Prat de la Riba, ni altra missió que la de vigilarlo an ell pera que'l senyor Prat estigués al corrent de tot quant se fes en l'Oficina. En altre capítol explicava com havia passat desde'l Juliol de 1907 fins al Mars del 908 sense tenir a les seves ordres més que uns 12 homes, que careixien de caracter d'autoritat, y per conseqüent no podien fer cap investigació profitosa, y com, al nomenarse tota la forsa, s'nomenà també un chefe, cabo dels Mossos d'Esquadra, que no s'avenia a acceptar el seu sistema de treball y li posava tota mena d'entranacs pera la realització de qualsevol tasca. Després s'ocupava dels quartos destinats a confidencies, que, segons deia, no havia rebut mai de la Comissió ab tot y havèrseli promès de bon comensament y a pesar de ses reiterades instancies pera que's complís la promesa. Y en altre capítol ens explica com foren inscrits en el registre de

sospitosos personatges polítics com en Lerroux, en Vinaixa, l'Iglesias, els germans Ulled y altres, atribuïnt-ho al Sr. Prat de la Riba, de qui diu que li demanava per mediació del secretari interpret, un tal Reynaut.

Per fi acabava explicantnos com la Comissió'l crida varies vegades a declarar en un expedient que s'incoà, y del que'n resultà una comunicació en la que se li manifestava que havia sigut destituït, per «haver deixat incomplertes les obligacions que'l carrec d'assessor de l'Oficina li imposava».

Y res més. Velshi aquí tot lo que diu el llibre. Ni pistes altes ni baixes, ni orientacions en cap sentit. Era, única y senzillament, un al·legat pera defensarse de les imputacions d'incapacitat que se li havien tirat en cara. D'ell se'n dedueix lo següent:

1.^{er} Que'l fi pera que se'l va anar a contractar a Londres era, aparentment, el d'organisar una Oficina de policia contra'l terrorisme, però que'l fi real era, per lo que ell pogué veure després, de caracter exclusivament polític.

2.^{on} Que al veure que no s'avenia an aqueixa combinació, els mateixos que'l contractaren foren els primers en ferli la vida impossible al frente de l'Oficina, y

3.^{er} Que'l principal responsable del fracas no era altre que D. Enric Prat de la Riba.



REPICS

EN informat, com de costum, diu *El Diluvio* que'l senyor Rusiñol, per estar malalt, no pogué rebre personalment als individus del *Foment Republicà de Sans* que'l passat dilluns visitaren el *Cau Ferrat* de Sitges, propietat de l'il·lustre artista català y estimat amic nostre.

Competentement autorizados, podem assegurar que l'orgue de las señoritas que necesitan protecció, aquesta vegada, com tantes altres, la ha metido.

El senyor Rusiñol no pogué rebre personalment als que'l dilluns varen anar al *Cau Ferrat*, per la poderosa raó de que fa ja bastant temps que es a Buenos Aires, aont, afortunadament, disfruta de perfecta salut.

Don Prudencio no accepta, de cap de les maneres, el projectat homenatge dels correllionaris madrilenys.



MANUEL POSA Y ROCA

que'l passat divendres, a l'estació de Fransa, va disparar tres tiros an en Maura.

Diu que, en tot cas, lo que s'hauria de fer es un gran berenar a la *Pradera* en honor de tota la minoria radical.

Si això s'acorda, doncs, els madrilenys disfrutaran d'una «merienda fraternal» al estil de les que'l *caudillo* va implantar al Coll.

Una «merienda fraternal» en la que hi faltaria lo millor...

Els xistosos d'en Rusiñol.

Després no diguin que *allà dalt* no hi ha altesa de mires, ni desinterès, ni amor al proxim.

Els agricultors de Valladolid demanen al Govern que augmenti els drets d'importació del blat, alegant que, ab les tarifes actuals, els

grans estrangers els fan la competència, y per aquest motiu, ells, els de Valladolid, guanyen molt poc.

¿Que això es treballar d'una manera indirecta per l'encariment del pa?

Cert que sí.

Però, lo que ells diran: —Al fi y al cap, no es el pa tan indispensable al poble com alguns economistes volen fernes veure.

Es clar. Si no té pa, ¿qui li impedeix menjar coca?

Quan al Vaticà se n'enterin!
D'això que porta un diari de Madrid:
«El señor Canalejas ha venido de Otero.»
En Canalejas, d'Otero?
Veiam de quin *couplet* s'arrencarà.

Cavallers, això es una bassa d'oli.
Llegeixin:
«No es cierto que don Juan La Cierva vaya á Barcelona.»

Vegin si això no es una excelent noticia pera la tranquil·litat dels barcelonins.

Y pera acabarnos de calmar, una mica més avall:

«Don Alejandro Lerroux sale hoy para Barcelona.»

Vegin si això no es... *miel sobre hojuelas*.

A les portes d'una vila hi havia un convent de la Trinitat ab tretze frares.

—Quantes persones comprèn la Santissima Trinitat?—pregunta'l rector a un xavalet.

—Tretze—respon aquet.

—Còm, tretze?... Quin disbarat!

—Sí, senyor, tretze. Vès si ho sabré, que la mare'ls renta la roba.

—Però, home de Deu..., aquells són frares, de la Trinitat, y jo't dic: ¿quantes persones?

—Ai, ai!... Que vol dir que no ho són, de persones, els frares?

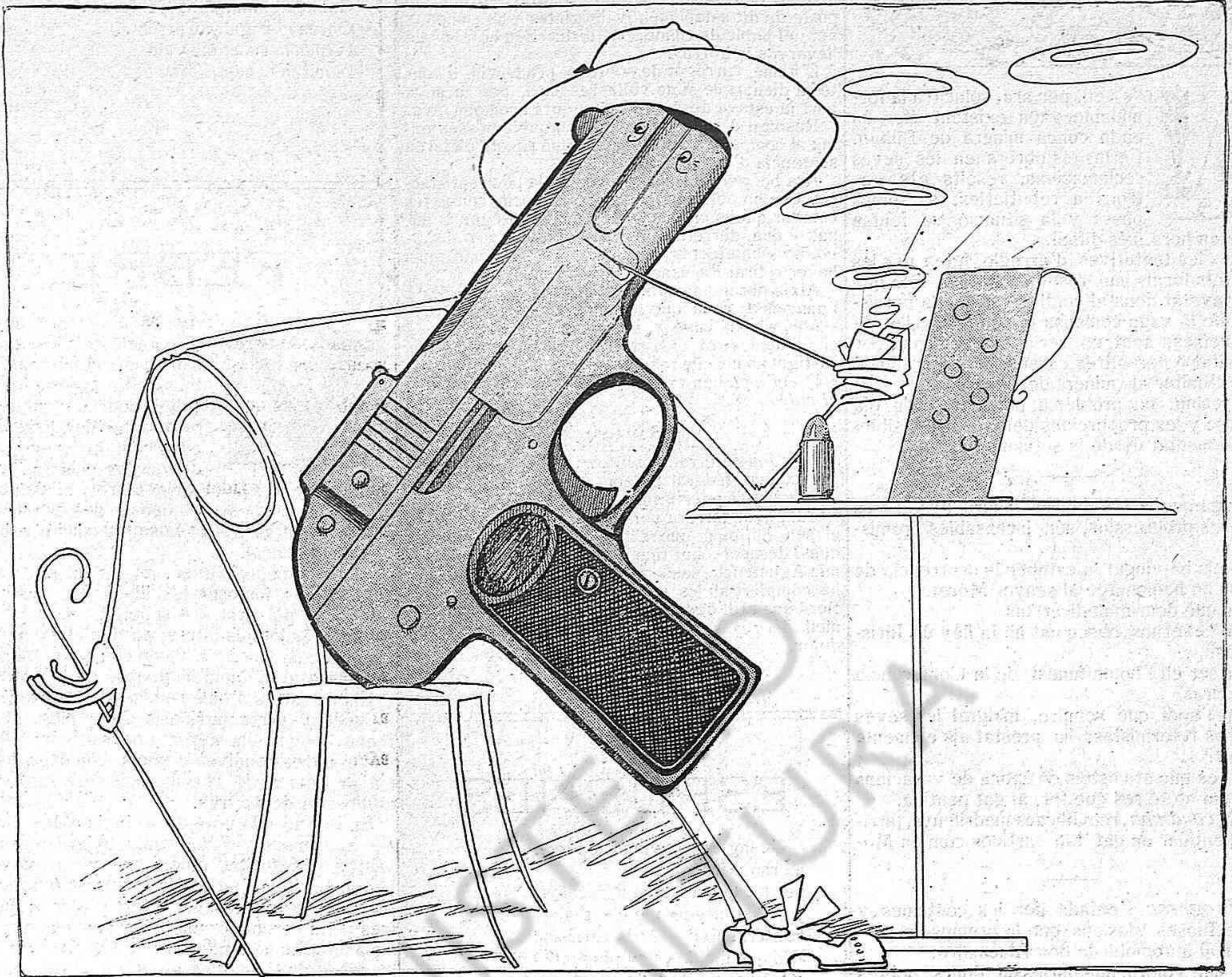


SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN EL NUMERO ANTERIOR

- 1.^a XARADA.—*Mo-re-ne-ta*.
- 2.^a ANAGRAMA.—*Faust—Fusta*.
- 3.^a TARGETA.—*Botifarres dolces*.
- 4.^a ENDEVINALLA.—*Cafè*.
- 5.^a GEROGLIFIC.—*Per illussos al Cantabric*.

L'home del dia



Mr. Browning



ENDEVINALLS

XARADES

I

Diuen que la *Dos-tercera* al voler mirarla algú, com que sa *quart* no es sincera, *hu* gasta un *tot* que esparvera creient ser més que ningú.

PEP SABATÉ

II

Una vocal es *primera*, beguda n'es la *segona*, y la *prima-dos-tercera*, es carrer de Barcelona; la *quarta* parentiu dona, y si la sabs combinà el *total* té donarà un poble que hi ha Girona.

M. SERRATS Y CAMPS

III

Es un arbre la *primera* y la *segona* animal, altre animal la *tercera* y fruita darà'l *total*.

A. B. (a) Lo RECTOR DE VALLFOGONA

IV

En *Total* vol que *hu-tres* lo que va dir l'altre dia: que ab l'avia de la *Dos-a* per Nadal se casaria.

RAMON VALLS

ANAGRAMES

I

Desde'l poble de *Total* ab sa *tot* vingué l'Eudal pera veure un barco anglès; quan varem ser dintre'l bot vareig dir al meu xicot: ¡*Total*, noi, que són les tres!

MACO

II

A un *total* d'infanteria se li disparà'l fusell y sang de sa *tot* sortia.

JOAN ANTICH PUQUÍ

CONVERSA

—Vols aprendre de tocar, Pau?
—Sí, però, quin instrument?
—El que t'acabo de dir.

NARCÍS VILA Y MINOBIS

TERS DE SÍLABES

1.^a ratlla vertical y horizontal: En les cases.—
2.^a: Teatre.—3.^a: Part d'Espanya.

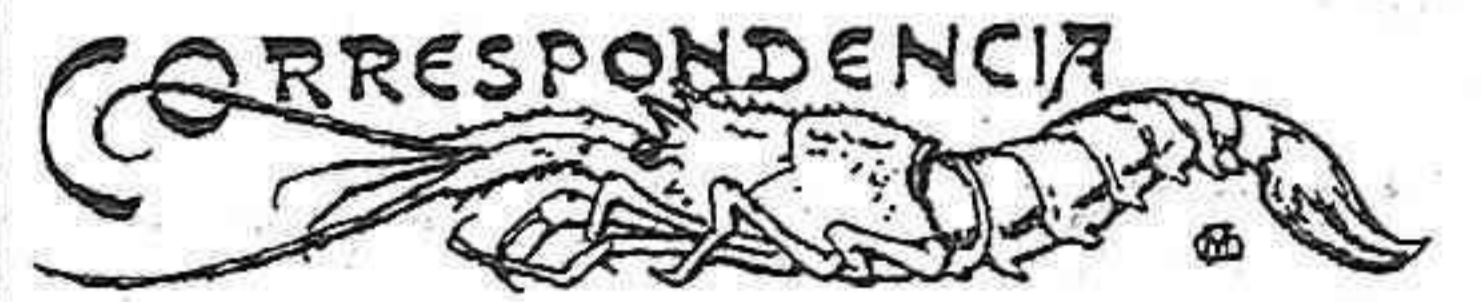
R. ESPINOSA Y E.

GEROGLIFIC

NOTA

I
X
ARO
KILO
:
KILO

R. ESPINOSA Y E.



Cavallers: Un Ampurdanés (Llagostera): No sé si ho sab que les cartes han de venir firmades de debò per una persona *solvent*.—Els socis del C. R. D. F. de Vilassar: Lo que 'ns conten es escabrós y ple de punxes. Lo menos que podien fer era firmar la carta, però ni aixís s'hauria pogut insertar.—Montana Tun: La carta, efectivament, està molt mal escrita; però això fora lo de menos si lo que diu tingué importància y si anés convenientment firmada.—T. C.: Es tan llarga y disposem de tan poc espai!...—J. V. (Llers): Si hi cab: no hi tinc inconvenient.—E. C. (Port de la Selva), Potser sí, què dimoni!—Montserrat Miret: No m'acaben de resultar. Y ho sento.—Josep Casanova: De pensaments seriosos els calendaris n'estan plens. Els que 's necessiten son els alegres y divertits.—Joan Antich Puquí: Rebut y gracias.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olin, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.^a